

Partie, at det havde den største Kraft og Styrke til at sætte Noget igjennem, naar det var sluttet sammen af Overbeviisning (Hør!), jeg har aldrig troet, at det Partie kunde have en Kraft og Styrke, som kunde være betydelig; naar denne Sammenslutning ikke gik ud fra een og samme Overbeviisning om hvad der var ret og rigtigt (Hør!). Den, som med al mulig Høilagtelse og Kjærlighed for dem, han har sluttet sig til, desuagtet ikke i enkelte Tilfælde kan følge dem uden at gjøre altfor meget Bold paa sin Overbeviisning, den Mand, troer jeg, bør ikke følge dem, den Mand, troer jeg, skal ikke opgive sin egen Overbeviisning om dette Punkt for at følge dem, som han ellers i Alt eller i det Væsentlige af sin fulde Overbeviisning følger; jeg troer, at den Mand, der handler anderledes, han kan ikke engang have sit eget Parties Afgtelse.

Schack: Til Slutningen af den sidste ærede Talers Foredrag kan jeg aldeles henholde mig, og deri maa ligge tilstrækkelig Motivering til, at den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 3die District (Steen) og jeg have stillet Forslaget under Nr. 13. I Forhold til de andre Forslag afvige vi, hvad Grundsaetningen angaaer, væsentligt fra Majoriteten, medens vi med Hensyn til Udførelsen ikke lidet afvige fra Minoriteten. Der er om Principet talt saameget i denne Sal, at jeg ikke vidtløftigt skal gaae ind derpaa; kun maa jeg bemærke, at den ærede Ordforet havde Ret, naar han sagde, at i det Væsentlige var det det Samme, enten man gav en Udsættelse i Tid, eller man gav en egentlig Erstatning. Der ligger et ganske forskjelligt Princip til Grund for disse to Afgjørelser: i det ene Tilfælde, naar Staten skal give en Erstatning, maa den paa en Maade erkjende sig som Contractant, den maa paa en Maade stille sig lige overfor den anden Part; naar Staten derimod, saaledes som her, er Lovgiver, og altsaa staaer over baade det privilegerede og uprivilegerede Hartkorn, da kan den, fordi den forandrer sine Beskatningsregler, hverken være forpligtet eller berettiget til at give Erstatning; at den forandrer sine Love, indeholder hverken Ret eller Pligt til Erstatning. Den ærede Comitee har ogsaa selv følt dette:

den har undgaaet Ordet „Erstatning“, og optaget det rigtignok omtrent dermed eensdydige „Bederlag“, og den har ikke dristet sig til at gjennemføre det sande Erstatningsbegreb, men ladet det blive, idetmindste for endeel, ved en 15 dobbelt istedetfor en 25 dobbelt Multiplication. — Jeg forstaaer isøvrigt ikke det Rationnement, hvorfra man i denne Sag gjentagne Gange er gaaet ud; man siger: vi maae nok, naar Statens Tary kræver det, paalægge baade det privilegerede og det uprivilegerede Hartkorn Skat, men vi maae ikke paalægge det privilegerede Hartkorn en saadan Skat, at det bliver lige besattet med det uprivilegerede (Hør!); vi maae paalægge begge Parter til Exempel 14 Mk. i Skat, men vi maae ikke paalægge det privilegerede de 14 Mk., hvorved det adskiller sig fra det uprivilegerede. Hvor illuseriff denne Betragtning er, bliver tydeligt, hvis man tænker sig, at man tidligere, til Exempel for en 10, 12 Mar siden, var gaaet en anden Vej, havde befriet det uprivilegerede Hartkorn fra Forstjellen, havde høvet det i friherrelig Stand og givet det samme Frihed som det andet Hartkorn — det vilde Ingen have kunnet erklære for ubilligt — naar da de 10, 12 Mar vare gaaede, naar nu Krig indtraf, og det blev nødvendigt at paalægge nye Skatter, vilde de Herrer da paany blot lægge Skatten paa det uprivilegerede Hartkorn, eller vilde De give det privilegerede Hartkorn Erstatning, fordi De paalagde det samme Skat, som det uprivilegerede? Jeg troer hverken det Ene eller det Andet. Men lad os tænke os lige det Mødsatte; lad os tænke os, at Staten ved Forordningen af 1ste October 1802 slet ikke havde paalagt det privilegerede Hartkorn nogen Skat, saa at dette altsaa nu var virkelig fritaget for al Skat; skulde vi saa nu, naar vi vilde paalægge alt Hartkorn lige Skat, da virkelig give det forhen privilegerede en saa drøi Erstatning, at vi godtgjorde det ikke blot den nærværende Forstjæl mellem det privilegerede og det uprivilegerede Hartkorn, men det hele Skattebeløb, hvormed det uprivilegerede Hartkorn nu er belagt?

Indrømmelsen af Erstatning er saaledes i sit Princip farlig og urigtig; men ikke mindre gjælder dette i Henseende til Følgerne. Det er